INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

„MARII FOTBALIȘTI ASCULTĂ DE O VOCE INTERIOARĂ“

Rudy Wetzer

- NOI, FOTBALIȘTII, SÎNTEM ZEII...
- ACEASTĂ LUME NEBUNĂ A FOTBALULUI
- CURAJ, MOCANULE!
- CU OCTAV LUCHIDE ÎNCEPE ISTORIA MODERNĂ A FOTBALULUI ROMÂNESC
- TOTUL PORNEȘTE DE LA JUCĂTORI
- DE LA RONNAY LA ANGELO
- DUMITRACHE A JUCAT 15 MINUTE ÎN TREI ANI

Montevideo, 19 august 1930. Mă întreb dacă am să joc vreodată în fața a 100 000 de spectatori. Nu cred. Sau, cine știe... În orice caz, mi-am dat seama că fotbalul e un viciu extraordinar. Poate mai ceva decît alcoolul sau tutunul...

Cred că fotbalul a cucerit globul pentru că e copilăria însăși. A mea, a lui Barbu, cel cu ghetele uitate acasă, a lustragiului șchiop din fața hotelului „Artigas“. Noi, fotbaliștii, sîntem zeii. Ei, spectatorii din tribune, care ne aplaudă și ne huiduie, sînt cei care trăiesc prin noi iluzia că ar fi putut să fie zei.

Spectatorul din tribună este sincer revoltat cînd greșești un voleu și ți-l corectează savant, printr-o singură mișcare a gleznei. Dar știți de ce o face? Pentru a-și demonstra că ar fi putut să fie un fotbalist mai bun decît tine. Bineînțeles, dacă...

Această minunată candoare va umple întotdeauna stadioanele cu oameni de tot felul, și chiar cu filozofi sau matematicieni, care obosiți de căutări nesfîrșite, îi invidiază și îi vor invidia întotdeauna pe creatorii capodoperei imediate: golul!

Iată de ce prevăd un viitor strălucit fotbalului. Un viitor în care fiesta de la Montevideo va fi o simplă amintire.

(Din „Jurnalul“ lui Rudy Wetzer)

Am intrat la Rudy Wetzer, pe Mihai Bravu, cu amintirea acestor rînduri din **Jurnalul** său uruguayan. Ele îl definesc foarte bine pe acest pătimaș al fotbalului... Vă surprinde, poate, faptul că, vorbind de Rudy Wetzer, nu folosesc o formulă de reverență în genul lui „stimate tovarășe“ sau „iubite maestre“, cum se obișnuiește la prim-planul televiziunii. Vă rog să mă credeți, însă, că decanul de merit al fotbalului nostru nu are nevoie de apelative speciale, pentru că a rămas Fotbalist, chiar dacă la 17 martie va împlini 71 de ani.

L-AM RUGAT MAI ÎNTÎI SĂ-MI FACĂ O SCURTĂ BIOGRAFIE SPORTIVĂ. ȘI N-AM AȘTEPTAT MULT.

„Ar fi multe de spus. Am totul în memorie. Mi-ar trebui un volum sau două. Am călătorit mult în această lume nebună care se numește lumea fotbalului. La 15 ani, adică în 1916, aveam vreo doi ani de fotbal în picioare. În 1922 am fost legitimat la Unirea Timișoara. În 1924 am semnat pentru Beogradski, cea mai bună echipă a Iugoslaviei, unde am jucat un an. În 1926 am trecut la Chinezul Timișoara, care a fost o echipă și mai bună decît Beogradski. (Am cucerit, cu Chinezul, două titluri de campion). În 1928 am semnat pentru Ujpest. Am rămas și acolo un an, cîștigînd campionatul, Cupa și... Cupa Europei Centrale. Am revenit acasă. Am jucat la Juventus. Am mai cîștigat un titlu de campion. În 1930 am jucat la Montevideo, în prima ediție a campionatului mondial. Toamna mi-am rupt piciorul. Mi l-a rupt, fără să vrea, desigur, Stănciu, căruia eu îi îngrijisem rotula zdrobită în meciul cu Peru. Am zăcut în pat, cu piciorul în ghips. Am primit cel puțin 200 de vizite în fiecare zi, pe Sfîntul Elefterie, la nr. 20... Într-o zi a venit președintele clubului. Văzînd pelerinajul, s-a speriat. M-a rugat să plec imediat la Timișoara, acasă, ca să mă vindec mai repede. Am plecat. Și am rămas la Ripensia. Era în 1931. Ripensia se anunța un club mare. Am început să joc. Eram în mare formă. Contra Greciei am dat cinci goluri. Apoi am fost în Franța, în turneu. Din cele zece meciuri, am pierdut unul, contra lui Marseille, liderul de astăzi al campionatului Franței. Dar ghinionul m-a urmărit. În 1932, o nouă fractură, în același loc. Autor: Mayer, de la Lugoj, arbitrul de mai tîrziu... Împlinisem 31 de ani. Dar nu m-am dat bătut. **Auzi, Mocanule?! Să nu te lași!!** Cu piciorul cîrpit, **am prins un mare chef de viață. M-am însurat și am plecat în Franța, unde am semnat pentru Hyeres, un club din prima ligă. Am jucat și acolo un an. Și am revenit acasă. Și am continuat. La Lisa... La Craiovan... jucător și antrenor. Antrenor și jucător. Fotbalul e într-adevăr un viciu.**

În 1936 am îmbrăcat ultimul tricou. A fost greu. Anii dăruiți fotbalului sînt cei mai frumoși. Sînt atît de frumoși, încît amintirile devin dureroase...

Amintiri, amintiri... Țin minte, într-o zi, la Beogradski, a fost înlocuit antrenorul, un ceh, Ianosik. În locul lui am fost numit eu. Aveam 24 de ani. Mă simțeam stingherit. Eu, antrenor peste Arsenievici, **Moșa** Marianovici și Tirnanici, trei dintre cei mai mari jucători iugoslavi ai tuturor timpurilor... Într-o zi, de Paște, a venit Admira. Și ne-a bătut cu 3—2. Meciul urma să se

Montevideo, 1930... Echipa României, pe stadionul Centenario. Primul, în stînga, Rudy, Wetzer...

joace și a doua zi. Știți ce am făcut? Am înlocuit opt titulari cu opt juniori. Curajul timidului... Rezultatul? 5—0 pentru noi. (În lumea asta nebună care se numește fotbal, totul e posibil)...

Îmi mai aduc aminte... Eram la Ujpest. Într-o bună zi, sînt selecționat în echipa Ungariei, pentru meciul cu Elveția. Mi se comunică vestea. Le mulțumesc, dar adaug: **„Eu am jucat în echipa României. Și am să mă întorc acasă. Și poate am să mai joc în echipa României. Nu văd cum aș putea să joc și în echipa Ungariei“.** Conducătorii s-au simțit jigniți. De fapt, ne-am răcit din ziua aceea. Am plecat curînd acasă..

Alteori îmi aduc aminte de perioada Chinezului. Nu aveam adversari. Cîștigam cum vrolam. Cîștigam de cîteva ori cu 5—0 sau cu 6—0, pentru a intra în finală. Și totuși, într-o bună zi, Colțea din Brașov ne-a scos sufletul. Am cîștigat greu, cu 4—3, la rejucare. Se apropia sfîrșitul Chinezului. Iar cînd vine sfîrșitul, nu ai cum să-l eviți...

Într-o altă bună zi, Octav Luchide și-a împlinit visul, realizînd Divizia națională. Ca aceea de astăzi. (Fotbalul nostru stătea pe loc cu seriile sale districtuale, cu dominația Chinezului, cu cei 500 de spectatori la un meci Chinezul — R.G.M.T. și cu cei 2 000 la Chinezul — C.A.T., într-o tribună de patru ori mai mică). Cu Octav Luchide începe, de fapt, istoria modernă a fotbalului nostru. De atunci și pînă astăzi nu cred că s-a schimbat mare lucru. Poate doar faptul că în tribunele de astăzi se adună și 60 000 de spectatori, în timp ce pe Venus veneau cîteva mii...

Stau și mă gîndesc uneori la returul care începe peste cîteva zile. Ce-ar fi nou în afară de numărul spectatorilor? Iarăși n-aș putea găsi deosebiri prea mari. Într-un meci bun din 1925 jucătorii puteau scrie istoria unui meci din 1972. E adevărat, s-a înmulțit numărul teoreticienilor care înregistrează unele schimbări de fond pe care eu nu le întrezăresc... Știi ce-i reproșez eu fotbalului nostru? Faptul că deși a avut talente mai mari decît la Beogradski sau Ujpest, n-a avut, în mare, inițiativă W.M.-ul a fost creat în 1925—26. Noi l-am acceptat abia în 1938. Sistemul cu patru fundași a apărut în 1958. Noi am întîrziat cu vreo 5—6 ani. În Europa, betonul a început să moară. Noi abia îl introducem. Din fericire a venit televiziunea și astfel ideile nu vin doar prin mijlocirea teoreticienilor care au împînzit orizontul... Se vorbește mult despre testul Cooper. Eu am fost dat afară, ca antrenor, de la Dinamo Brașov, chiar pentru testul Cooper, care pe atunci se numea proba de 3 000 m G.M.A. Într-o zi de marți — notează, marți! — am cerut jucătorilor să treacă proba G.M.A. Și au trecut-o. Duminica următoare am pierdut un meci în deplasare. S-a tras, bineînțeles, concluzia că înfrîngerea se datorează probei G.M.A. Cineva trebuia să fie vinovat. Și a fost vinovat, ca întotdeauna, antrenorul.

Antrenorul... antrenorul. Ce meserie delicată! Vorbeam de inițiativă care nu există. Cred, totuși, că ea a existat o dată. La C.C.A. (Cînd s-a făcut echipa cea mare...) Acolo, la C.C.A., jucătorii au inventat un sistem. Ronnay, antrenorul, l-a studiat privind. Și apoi l-a adoptat. Totul a pornit de la jucători, așa cum e normal să fie întotdeauna, și s-a întors la jucători, prin efortul de gîndire al antrenorului. Cu Angelo Niculescu s-a întîmplat la fel. Mulți spun că el e beneficiarul unui nucleu care s-a închegat singur. Eroare! Angelo a privit, a surprins, și a făcut o sinteză. Nu am nici o stimă pentru antrenorul care are trufia de a inventa un sistem pentru jucătorii săi, în afara jucătorilor.

...Aștept cu nerăbdare returul. Și ce mult doresc ca acest retur să aducă ceva nou. Ce-ar fi, de pildă, ca începînd cu această primăvară echipele noastre să scape de ideea penibilă a punctului ciupit în deplasare?! Asta se leagă direct de ceea ce spuneam cu privire la inițiativă... Te rog să mă crezi, cînd i-am văzut prima oară pe Dumitrache, mi-am zis: iată, în sfîrșit, un copil cu inițiativă în joc. Dar m-am înșelat. Lui Dumitrache, îmi dau seama, nu-i place fotbalul. Dacă i-ar plăcea, ar lua parte la joc. El, însă, a jucat vreo 15 minute în trei ani. O! Dacă ar vrea Dumitrache să joace măcar 30 de minute într-un meci!

Da! Aștept returul. Aștept să-i văd pe favoriții mei Dobrin și Dumitru. Îmi plac din ce în ce mai mult acești doi fotbaliști. Privindu-i cum joacă, îmi dau seama că ei nu ascultă de nimeni. Sau, chiar dacă ascultă, joacă după cum îi taie capul. S-ar putea să mă interpretezi greșit, dar, crede-mă, îmi asum riscul, pentru că am obsesia inițiativei. Și apoi, marii jucători ascultă de o voce interioară. Iar meritul principal al celor de pe margine e să surprindă și ei, această voce“.

●

Acesta e, stimați cititori, produsul încercării mele de a realiza un interviu cu Rudy Wetzer. Adevărul e că jucătorii de clasă, cînd vorbesc despre anii petrecuți pe gazon, cad într-un fel de transă. Și astfel se naște... monologul. Eu mi-am permis doar să pun cîteva subtitluri cu altă literă, din dorința vanitoasă de a spune că am contribuit cu ceva.

Ioan CHIRILĂ

Rudy Wetzer: „Ce păcat că Ripensia 1932 nu poate juca în 1972!“

* = Rudy Wetzer; ** = Dobay; *** = Ciolac.